

УДК 343.9

DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2023.20.293226>

Ю. В. Гродецький,

канд. юрид. наук, доц.,

доцент кафедри кримінального права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ЗАКОНОТВОРЧІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ НА ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

У статті здійснено критичний аналіз Проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняння карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні» (реєстр. № 9659 від 30.08.2023 р.).

Виявлено, що пропонується законопроектом стаття 111-3 «Вчинення корупційного кримінального правопорушення під час дії правового режиму воєнного стану» створена шляхом механічного об'єднання відповідних ознак кримінальних правопорушень, що передбаченні ст. 191 «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем» (розділ VI Особливої частини КК) – ч. 1 ст. 111-3 проекту, ст. 210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» (розділ VII Особливої частини КК) – ч. 2 ст. 111-3 проекту, ст. 364 «Зловживання владою або службовим становищем» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 3 ст. 111-3 проекту, ст. 368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 4 ст. 111-3 проекту, ст. 368-5 «Незаконне збагачення» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 5 ст. 111-3 проекту та ст. 369-2 «Зловживання впливом» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 6 ст. 111-3 проекту. Таке зосередження різних за характером видів кримінальних правопорушень в одній статті є необґрунтованим, адже воно порушує принцип, який закладений у побудову всієї Особливої частини КК.

Сумнівним є й рішення законопроекту, відповідно до якого усі шість частин цієї статті передбачають однакові санкції – «карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна». Механістичність формування ст. 111-3 проекту нівелює специфіку суспільної небезпечності об'єднаних у цій статті діянь.

Завдання підвищення суворості покарань за корупційні кримінальні правопорушення пропонується реалізувати у більш простий спосіб – шляхом доповнення відповідних статей КК новою кваліфікуючою ознакою «вчинене під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповіда-

льне та особливо відповідальне становище» з встановленням санкцій підвищеного рівня суворості. Утім, ці санкції не повинні бути ідентичними, як це реалізовано у законопроекті, а враховувати характер кожного окремого кримінального правопорушення.

Ключові слова: кримінальне право, кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, корупційні кримінальні правопорушення, корупція.

В Антикорупційній стратегії на 2021–2025 роки, що затверджена Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-ІХ, наголошується на поступовому покращенні порівняльних показників рівня корупції в Україні. Разом з тим, проблема подолання корупції в Україні на сьогодні є однією з найважливіших. Протидія корупції в економічній, політичній, соціальній та інших сферах потребує негайного вирішення. У зв'язку з цим увага законодавця до цієї проблеми є цілком виправданою. Одним з останніх законопроектів, який покликаний посилити боротьбу з корупцією, є Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняна карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні» (реєстр. № 9659 від 30.08.2023 р.)¹. Аналіз цього документу дозволяє окреслити низку проблемних моментів.

Перш за все, звертає на себе увагу назва законопроекту, в якій слова «щодо прирівняна карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради» не є узгодженими між собою. Напевно, тут закралась помилка. Слово «прирівняна» було б правильним замінити на «прирівняння», але ще краще – на «прирівнювання», а слово «карності» – на «караності». Утім, навіть з такою заміною всі вади цієї назви не будуть виправлені, адже караність корупційних кримінальних правопорушень у назві прирівнюють не до караності державної зради, а до самої державної зради, що не зовсім коректно.

¹ Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняна карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951215> (дата звернення: 11.12.2023).

У законопроекті пропонується розділ I Особливої частини КК доповнити новою статтею 111-3 «Вчинення корупційного кримінального правопорушення під час дії правового режиму воєнного стану», яка об'єднує ознаки декількох видів кримінальних правопорушень з різних розділів Особливої частини КК, що фактично є порушенням принципу, який закладений у побудову всієї Особливої частини КК.

Кримінальний кодекс України являє собою систему кримінально-правових норм, які зосереджені у Загальній та Особливій частинах. Розділи Особливої частини КК побудовані за тематичним принципом та об'єднують норми про кримінальну відповідальність за посягання на певні групи суспільних відносин. Зокрема, розділ I Особливої частини КК передбачає кримінально-правові норми про відповідальність за посягання на основи національної безпеки України, розділ VI Особливої частини КК – за посягання проти власності, розділ VII Особливої частини КК – за посягання у сфері господарської діяльності, а розділ XVII Особливої частини КК – за посягання у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Пропонована законопроектом стаття 111-3 «Вчинення корупційного кримінального правопорушення під час дії правового режиму воєнного стану» створена шляхом механічного об'єднання відповідних ознак кримінальних правопорушень, що передбаченні ст. 191 «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем» (розділ VI Особливої частини КК) – ч. 1 ст. 111-3 проекту, ст. 210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» (розділ VII Особливої частини КК) – ч. 2 ст. 111-3 проекту, ст. 364 «Зловживання владою або службовим становищем» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 3 ст. 111-3 проекту, ст. 368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» (роз-

діл XVII Особливої частини КК) – ч. 4 ст. 111-3 проєкту, ст. 368-5 «Незаконне збагачення» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 5 ст. 111-3 проєкту та ст. 369-2 «Зловживання впливом» (розділ XVII Особливої частини КК) – ч. 6 ст. 111-3 проєкту.

При цьому всі частини ст. 111-3 проєкту крім третьої передбачають ознаку «вчинене під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище». Саме ця ознака, напевно, на думку розробників законопроєкту повинна об'єднувати всі ці різні по суті кримінальні правопорушення у межах однієї статті. При цьому, зловживання владою або службовим становищем, що передбачене ч. 3 ст. 111-3 проєкту, не має такої додаткової ознаки. Таке рішення важко визнати виправданим. Загальна логіка ст. 111-3 проєкту вимагає наявності ознаки «вчинене під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище» у всіх її частинах. У разі прийняття цього законопроєкту зловживання владою або службовим становищем, що передбачене ч. 3 ст. 111-3 проєкту, нічим не буде відрізнятися від зловживання владою або службовим становищем, що передбачене ч. 1 ст. 364 КК, адже ніяких змін до ч. 1 ст. 364 КК проєктом вносити не пропонується. Наявність у КК абсолютно однакових диспозицій у двох різних статтях немає жодного сенсу та є явною помилкою, що створить складнощі при застосуванні цих кримінально-правових норм.

Утім, головною проблемою все ж таки є порушення системності побудови кримінально-правових норм, на якій ґрунтується весь КК. Уявляється необґрунтованим зосередження різних за характером видів кримінальних правопорушень в одній статті. Крім того, пропозиція розмістити таку ст. 111-3 проєкту в розділі I «Злочини проти основ національної безпеки України» Особливої частини КК, як уявляється, є невиправданою.

Витоки такої пропозиції непевно лежать у законодавстві про національну безпеку України, де загрози національній безпеці України традиційно

пов'язують з досить широким колом суспільних відносин. Так, у ст. 7 на сьогодні вже не чинного Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 року № 964-IV було передбачено, що на сучасному етапі до основних реальних та потенційних загроз національній безпеці України, стабільності в суспільстві, зокрема, є поширення корупції в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності. Утім, цей вид загроз був зазначений у переліку з 80 видів, де серед іншого, була вказівка, наприклад, на загрози² у зовнішньополітичній сфері: посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, територіальні претензії з боку інших держав; у сфері державної безпеки: злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму; загроза використання з терористичною метою ядерних та інших об'єктів на території України; можливість незаконного ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних засобів; спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави; у воєнній сфері та сфері безпеки державного кордону України: поширення зброї масового ураження і засобів її доставки; нелегальна міграція; зростання небезпеки для життя і здоров'я цивільного населення, насамперед дітей, внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів; у внутрішньополітичній сфері: порушення з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування Конституції і законів України, прав і свобод людини і громадянина, в тому числі при проведенні виборчих кампаній, недостатня ефективність контролю за дотриманням вимог Конституції і виконання законів України; в економічній сфері: неефективність антимонопольної політики та механізмів державного регулювання природних монополій, що

² Перелік, що зазначений у ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України», є значно більшим за обсягом, але навіть наведена частина з цього переліку показує його всеосяжність.

ускладнює створення конкурентного середовища в економіці; переважання в діяльності управлінських структур особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними; *загрози у соціальній та гуманітарній сферах*: поширення наркоманії, алкоголізму, соціальних хвороб; прояви моральної та духовної деградації суспільства; неефективність державної політики щодо підтримки сім'ї та забезпечення, дотримання і захисту прав дитини, і як наслідок, збільшення кількості сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які залишилися без батьківського піклування; *у науково-технологічній сфері*: низька конкурентоспроможність продукції; *у сфері цивільного захисту*: непідтримання в належному технічному стані ядерних об'єктів на території України; *загрози в екологічній сфері*: погіршення екологічного стану водних басейнів, загострення проблеми транскордонних забруднень та зниження якості води; посилення впливу шкідливих генетичних ефектів у популяціях живих організмів, зокрема генетично змінених організмів, та біотехнологій; *загрози в інформаційній сфері*: прояви обмеження свободи слова та доступу до публічної інформації; поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості, порнографії; комп'ютерна злочинність та комп'ютерний тероризм.

Таке широке розуміння загроз національній безпеці України було збережене й у чинному Законі України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. У п. 6 ч. 1 ст. 1 цього Закону зазначається, що загрози національній безпеці України – це явища, тенденції і чинники, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів та збереження національних цінностей України. Під національними інтересами України розуміються життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян (п. 10 ч. 1 ст. 1

цього Закону). Незважаючи на відсутність такого великого переліку, який передбачений ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України», наведені визначення Закону України «Про національну безпеку України» насправді охоплюють не меншу, а можливо і більшу, сферу суспільних відносин.

Якщо автори законопроекту обґрунтовували необхідність розміщення корупційних кримінальних правопорушень у розділі I «Злочини проти основ національної безпеки України» Особливої частини КК тим, що поширення корупції в органах державної влади є однією з загроз національній безпеці України, то послідовне дотримання такого підходу вимагає перенесення до розділу I Особливої частини КК кримінальних правопорушень всіх інших розділів Особливої частини КК, адже практично всі більш-менш важливі сфери життєдіяльності в Україні розглядаються як предмет можливих загроз національній безпеці України, а КК має своїм завданням правове забезпечення охорони найважливіших в Україні цінностей.

Утім, очевидно, що таке рішення є абсурдним по своїй суті та не відповідає системі кримінального права України. Вважаємо, що пропозиції щодо внесення змін до КК повинні узгоджуватися з логікою його внутрішньої структури та ґрунтуватися на принципах, закладених у побудову цього нормативного акту.

Виникають питання і до санкцій, що передбачені ст. 111-3 законопроекту. В усіх шести частинах цієї статті передбачені однакові санкції – «карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна». Таке рішення уявляється сумнівним.

Наприклад, за вчинення кримінального правопорушення, що передбачене ч. 1 ст. 210 КК (нецільове використання бюджетних коштів службовою особою, а так само здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч Бюджетному кодексу України чи закону про Державний бюджет Укра-

їни на відповідний рік, якщо предметом таких дій були бюджетні кошти у великих розмірах), яке було використане для побудови ч. 2 ст. 111-3 проєкту, встановлена санкція: «караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого». Відповідно до ч. 4 ст. 12 КК це кримінальне правопорушення належить до нетяжких злочинів. Натомість, за вчинення кримінального правопорушення, що передбачене ч. 1 ст. 386-5 КК (набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, активів, вартість яких більше ніж на шість тисяч п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян перевищує її законні доходи), яке було використане для побудови ч. 5 ст. 111-3 проєкту, встановлена санкція: «карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років». Відповідно до ч. 5 ст. 12 КК це кримінальне правопорушення належить до тяжких злочинів.

Такі різні у чинному КК за ступенем небезпечності названі діяння та різні за ступенем суворості санкції розглядаються у ст. 111-3 проєкту як кримінальні правопорушення одного рівня суспільної небезпеки, адже за їх вчинення передбачені однакові санкції. Обґрунтувати це наявністю у законопроєкті для вказаних діянь додаткової ознаки «вчинене під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище» неможливо. Ця ознака є додатковою до основних ознак кожного складу кримінального правопорушення. У зв'язку з цим вона не може так суттєво змінювати оцінку їх суспільної небезпечності.

Такі самі невідповідності можна знайти і при порівняльному дослідженні всіх інших кримінальних правопорушень, що передбачені іншими частинами ст. 111-3 проєкту та їх аналогів у чинному КК. У цьому законопроє-

кті фактично ігноруються напрацьовані десятиліттями системні зв'язки між різними кримінально-правовими нормами. Механістичність формування ст. 111-3 проєкту нівелює специфіку суспільної небезпечності об'єднаних у цій статті діянь. Це вказує на недостатню обґрунтованість зазначеного законопроекту та необхідність його доопрацювання.

У разі прийняття цього законопроекту у пропонованому вигляді виникне ціла низка й інших проблем. Однією з них є питання співвідношення ч. 1 ст. 111-3 проєкту з ч. 4 ст. 191 КК, яка, зокрема, передбачає відповідальність за привласнення, розтрату або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, якщо вони вчинені в умовах воєнного або надзвичайного стану. У законопроєкті відсутні пропозиції щодо внесення змін до ст. 191 КК. У зв'язку з цим виникне конкуренція між цим діянням та привласненням, розтратою або заволодінням чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчиненим під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище (ч. 1 ст. 111-3 проєкту). Наявність такої конкуренції норм ускладнить правозастосовну практику, що не буде сприяти її ефективності.

Ще одним недоліком аналізованого законопроекту є неврахування його розробниками того, що у ст. 210 КК «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» існує ще й ч. 2, у якій передбачені кваліфікуючі ознаки «предметом яких були бюджетні кошти в особливо великих розмірах або вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб». У ч. 2 ст. 111-3 проєкту є вказівка лише на «бюджетні кошти у великих розмірах». За таких умов у разі вчинення діяння, що передбачене ч. 2 ст. 111-3 проєкту, якщо предметом таких дій були бюджетні кошти в особливо великих розмірах, їх слід буде кваліфікувати за ч. 2 ст. 210 КК, адже бюджетні кошти, які відповідають ознаці «в особливо великих» не мо-

жуть одночасно визнаватися такими, що мають ознаку «у великих розмірах». Навряд чи таке рішення є оптимальним. Крім того, виникне проблема кваліфікації зазначених діянь, що вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб.

Усі зазначені недоліки свідчать про необхідність суттєвого доопрацювання Проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняння карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні» (реєстр. № 9659 від 30.08.2023 р.).

Можна погодитися з тим, що, як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту³, корупція у період воєнного стану є надзвичайно деструктивним явищем, яке не просто руйнує засади верховенства права та стримує економічний розвиток держави, а й загалом послаблює обороноздатність країни і її армії, призводить до втрат особового складу та завдає не меншої шкоди, ніж ворожі обстріли. У зв'язку з цим корупційні кримінальні правопорушення у період воєнного стану повинні каратися надзвичайно суворо на рівні з державною зрадою, оскільки наслідки вчинення цих злочинів є аналогічними.

Разом з тим, вирішення цього завдання не слід поєднувати з порушенням системних зв'язків кримінального права України. Негативні наслідки такого рішення можуть бути величезними. Існують більш раціональні варіанти. Так, підвищення суворості покарань за корупційні кримінальні правопорушення не обов'язково слід здійснювати за рахунок прирівнювання їх до державної зради за характером самих діянь, про що свідчить пропозиція розробників законопроекту включити різні види діянь до розділу I Особливої частини КК. З назви законопроекту випливає, що ідея полягала в іншому – у прирівнюванні *караності* корупційних кримінальних правопорушень до *ка-*

³ Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняння карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951217> (дата звернення: 11.12.2023).

раності державної зради на період воєнного стану в Україні. Це можна реалізувати у більш простий спосіб – шляхом доповнення відповідних статей КК новою кваліфікуючою ознакою «вчинене під час дії правового режиму воєнного стану особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище» з встановленням санкцій підвищеного рівня суворості. Утім, ці санкції не повинні бути ідентичними, як це реалізовано у законопроекті, а враховувати характер кожного окремого кримінального правопорушення. Крім того, санкція «карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна» потребує вдосконалення у частині визначення строку позбавленням волі. Недоцільно встановлювати абсолютно визначений строк цього виду покарання – п'ятнадцять років. Таке покарання відповідно до ч. 2 ст. 63 КК встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною КК. У зв'язку з цим виправданим буде встановлення мінімальних та максимальних меж для цього виду покарання. Вказаний підхід є теоретично обґрунтованим та буде відповідати багатолітній практиці як законотворення, так і правозастосування.

Нарешті, при вирішенні питання про караність корупційних кримінальних правопорушень слід враховувати, що згідно зі світовою практикою корупція не може бути ліквідована лише через введення суворих законів. Тільки колективними діями можна досягти успіху в боротьбі з корупцією у довгостроковій перспективі⁴.

Список використаних джерел

1. Колективні дії у боротьбі з корупцією: практика світу та України. *Global Compact Network Ukraine*. URL: <https://globalcompact.org.ua/new/s/kolektivni-dii-u-borotbi-z-korupciieju-praktika-svitu-ta-ukraini/> (дата звернення: 13.11.2023).

⁴ Колективні дії у боротьбі з корупцією: практика світу та України. *Global Compact Network Ukraine*. URL: <https://globalcompact.org.ua/new/s/kolektivni-dii-u-borotbi-z-korupciieju-praktika-svitu-ta-ukraini/> (дата звернення: 13.11.2023).

2. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняна карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951217> (дата звернення: 11.12.2023).

3. Проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо прирівняна карності корупційних кримінальних правопорушень до державної зради на період воєнного стану в Україні. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951215> (дата звернення: 11.12.2023).

REFERENCES

1. Kolektyvni dii u borotbi z koruptsiieiu: praktyka svitu ta Ukrainy. *Global Compact Network Ukraine*. URL: <https://globalcompact.org.ua/news/kolektivni-dii-u-borotbi-z-koruptsiieju-praktika-svitu-ta-ukraini/> (data zvernennia: 13.11.2023) [in Ukrainian].

2. Poiasniuvalna zapyska do proiektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv shchodo pryivniana karnosti koruptsiinykh kryminalnykh pravoporushen do derzhavnoi zrazy na period voiennoho stanu v Ukraini». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951217> (data zvernennia: 11.12.2023) [in Ukrainian].

3. Proiekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv shchodo pryivniana karnosti koruptsiinykh kryminalnykh pravoporushen do derzhavnoi zrazy na period voiennoho stanu v Ukraini. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1951215> (data zvernennia: 11.12.2023) [in Ukrainian].

Grodetsky Yu. V. Legislative initiatives to strengthen the accountability for corruption crimes during the war period in Ukraine

The article provides a critical analysis of the Draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts on Equating the Punishment of Corrupt Criminal Offenses to High Treason During Martial Law in Ukraine" (Reg. No. 9659 dated 08/30/2023).

It was revealed that the proposed draft law article 111-3 "Commitment of a corruption criminal offense during the operation of the legal regime of martial law" was created by mechanically combining the relevant features of criminal offenses provided for in Art. 191 "Appropriation, embezzlement of property or taking possession of it by abuse of official position" (Chapter VI of the Special Part of the Criminal Code) - Part 1 of Art. 111-3 of the project, Art. 210 "Untargeted use of budget funds, implementation of budget expenditures or provision of loans from the budget without established budget allocations or exceeding them" (Chapter VII of the Special Part of the Criminal Code) - Part 2 of Article 111-3 of the project,

Art. 364 "Abuse of power or official position" (Chapter XVII of the Special Part of the Criminal Code) - Part 3 of Art. 111-3 of the project, Art. 368 "Acceptance of an offer, promise or receipt of undue benefit by an official" (Chapter XVII of the Special Part of the Criminal Code) - Part 4 of Art. 111-3 of the project, Art. 368-5 "Illegal enrichment" (Chapter XVII of the Special Part of the Criminal Code) - part 5 of Art. 111-3 of the project and Art. 369-2 "Abuse of influence" (Chapter XVII of the Special Part of the Criminal Code) - Part 6 of Art. 111-3 of the project. Such a concentration of different types of criminal offenses in one article is unfounded, because it violates the principle that is embedded in the construction of the entire Special Part of the Criminal Code.

The decision of the draft law, according to which all six parts of this article provide for the same sanctions - "is punishable by deprivation of liberty for a term of fifteen years or life imprisonment, with confiscation of property" is also questionable. Mechanistic formation of Art. 111-3 of the project destroys the specificity of the public danger of the acts combined in this article.

The task of increasing the severity of punishments for corruption criminal offenses is proposed to be implemented in a simpler way - by supplementing the relevant articles of the Criminal Code with a new qualifying feature "committed during the operation of the legal regime of martial law by a person occupying a responsible and especially responsible position" with the establishment of sanctions of the higher level of severity. However, these sanctions should not be identical, as implemented in the draft law, but should take into account the nature of each individual criminal offense.

Key words: *criminal law, criminal liability, criminal offence, corruption criminal offences, corruption.*